

Μητροπολίτης Κύκκου Νικηφόρος: ή μονομερής απόφαση του Πατριάρχη Βαρθολομαίου επί της Ουκρανίας άπειλεϊ την πανορθόδοξη ένότητα με σχίσμα τεραστίων διαστάσεων

Στις 16 Σεπτεμβρίου 2021 στο πλαίσιο του συνεδρίου με θέμα «Παγκόσμια Ορθοδοξία: πρωτείο και συνοδικότητα υπό το φως της ορθοδόξου διδασκαλίας», το οποίο διεξάγεται στο ναό του Σωτήρος Χριστού της Μόσχας πραγματοποιήθηκε η κοινή ομιλία των μητροπολιτών Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρου και Ταμασού και Ορεινής Ησαΐα από την Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου.

Προ της ομιλίας ο μητροπολίτης Ταμασού και Ορεινής Ησαΐας απηύθυνε τον χαιρετιστήριο λόγο στους μετέχοντες του συνεδρίου, λέγοντας: «Αγιώτατε, Σεβασμιώτατοι, βαθυσέβαστοι σύνεδροι! Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω που προσκαλέσατε τόσο εμένα, όσο και τον γέροντά μου μητροπολίτη Κύκκου και Τηλλυρίας Νικηφόρο να συμμετάσχουμε σε αυτό το σπουδαίο θεολογικό φόρουμ. Αποφασίσαμε με τον μητροπολίτη Νικηφόρο να παρουσιάσουμε μια κοινή εισήγηση, η οποία θεμελιώνεται επί του προσφάτως εκδοθέντος βιβλίου του μητροπολίτη Κύκκου Νικηφόρου και αφιερωμένου στο θέμα της διευθετήσεως του σύγχρονου ουκρανικού προβλήματος βάσει των ιερών κανόνων. Αυτό το βιβλίο έχει προσφάτως μεταφραστεί στη ρωσική γλώσσα ... Όσο στον μητροπολίτη Νικηφόρο, τόσο και στο πρόσωπό μου και σε άλλους Κυπρίου ιεράρχες δεν ήταν καθόλου εύκολο να γράψουμε, να μιλήσουμε και να

τοποθετούμαστε εν γένει επί του παρόντος θέματος, διότι, όπως γνωρίζετε, τα γεωπολιτικά εξαναγκάζουν την Κύπρο να ακολουθήσει την γραμμή της ευρω-αμερικανικής πολιτικής με όλα όσα αυτή συνεπάγονται. Παρά ταύτα, και ομιλούμε, και γράφουμε καθώς και ικετεύουμε τον Θεό να μας φωτίσει να ορθοτομούμε τον λόγο της Αληθείας όπως μας υπαγορεύει η αρχιερατική μας συνείδηση, παρά τις αρνητικές για εμάς συνέπειες. Δεν θα επιστήσω την προσοχή σας επί μακρόν και θα σας παρουσιάσω ορισμένες σκέψεις του μητροπολίτη Νικηφόρου, ελπίζοντας ότι οι μάρτυρες και όλοι οι άγιοι της ορθοδόξου Κύπρου και της Ρωσίας θα μεσιτεύουν ενώπιον του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού και της Υπεραγίας Θεοτόκου υπέρ ενώσεως της Ορθοδόξου Εκκλησίας και ταχείας διευθετήσεως αυτού του σοβαρού εκκλησιαστικού προβλήματος, το οποίο ούτε καν έπρεπε να δημιουργηθεί».

Την εισήγηση, κείμενο της οποίας ακολουθεί παρακάτω ανέγνωσε ο αρχιμανδρίτης Σεραφεΐμ Γκάβρικοφ.

Η Ορθόδοξη Καθολική Έκκλησία βρίσκεται σήμερα σέ κατάσταση διχαστικής κρίσεως, εξαιτίας του Ουκρανικού Έκκλησιαστικού Ζητήματος, πού δημιουργήθηκε μέ τήν αὐθαίρετη καί ἀντικανονική παραχώρηση ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως «Αὐτοκεφαλίας» σέ σχισματικές δομές τῆς Οὐκρανικῆς Έκκλησίας, καί ἐν ἀγνοία τοῦ Ορθοδόξου Ρωσικοῦ Πατριαρχείου, πού εἶναι ἡ μητέρα Έκκλησία τῆς, κατά Οὐκρανία, Ορθοδόξου Έκκλησιαστικῆς Έπαρχίας.

Η βασική προβληματική, ἡ ὁποία πρόκειται νά μᾶς ἀπασχολήσει στήν ἔρευνα αὐτή, εἶναι, ἂν ὀρθά ἤ λανθασμένα παραχωρήθηκε τό «Αὐτοκέφαλο» στήν Οὐκρανία.

Προτοῦ, ὅμως, προβοῦμε στή διαπραγμάτευση τοῦ παρόντος θέματος, αἰσθανόμαστε τήν ἀνάγκη νά δηλώσουμε ἐξ ἀρχῆς, ὅτι βαθύτατα σεβόμαστε καί τιμοῦμε τό σεπτό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως. Γιά τή μοναδική καί ἀνεπανάληπτη προσφορά τῆς στή «Μίαν, Ἁγίαν, Καθολικήν καί Ἀποστολικήν Έκκλησίαν.

Ὡς Προκαθήμενος τοῦ Πρώτου Θρόνου τῆς Ορθοδόξου Καθολικῆς Έκκλησίας ὁ ἐκάστοτε Οἰκουμενικός Πατριάρχης εἶχε, ἔχει καί πάντοτε θά ἔχει τό κανονικό δικαίωμα:

α. Τῆς τιμητικῆς προεδρίας ὅλων τῶν Ορθοδόξων Αὐτοκεφάλων Έκκλησιῶν, ὡς «πρῶτος μεταξύ ἴσων» (primus inter pares),

β. Τοῦ συντονισμοῦ τῶν Ορθοδόξων Έκκλησιῶν σέ κρίσιμα θέματα διορθοδόξου ἐνδιαφέροντος,

γ. Τῆς ἐκφράσεως καί ὑλοποιήσεως τῶν ἀποφάσεων, πού ἔχουν ληφθεῖ, μετά ἀπό Πανορθόδοξη Σύνοδο ἢ Σύναξη τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων,

δ. Τῆς χορηγήσεως Αὐτοκεφαλίας καί Αὐτονομίας, ὑπό την προϋπόθεση τῆς συναινέσεως καί ἐγκρίσεως τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, καί

ε. Τέλος, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ὡς Πρωτόθρονος Προκαθήμενος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εἶναι ὁ διαχρονικός φύλακας καί ἐγγυητής, τόσο τῆς κανονικῆς τάξεως, ὅσο καί τῆς αὐθεντικῆς λειτουργίας τοῦ Ὁρθοδόξου Συνοδικοῦ, Δημοκρατικοῦ Συστήματος.

Ὅποιαδήποτε παρερμηνεῖα καί ἀπόπειρα μετατροπῆς τῶν πῶ πάνω τιμητικῶν πρεσβείων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου σέ «πρωτεῖο ἐξουσίας» ἀλλοιώνει τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία, καταργεῖ τό Συνοδικό Δημοκρατικό Σύστημά της καί εἰσάγει μία μοναρχική ἐξουσία παπικοῦ τύπου, μέ τόν Οἰκουμενικό Πατριάρχη νά μετατρέπεται σέ Πάπα τῆς Ἀνατολῆς, πού θά ἐκφράζει «ἀπό καθέδρας» (ex cathedra) τήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, χωρίς τή γνώμη τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων Προκαθημένων. Σέ μία τέτοια περίπτωση, ὁ κάθε Ἐπίσκοπος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δέν μπορεῖ νά μένει ψυχρός καί ἀδιάφορος, ἀλλά ὀφείλει νά μετασχηματίζει τήν παθητική του ἀγωνία σέ ἐνεργή ὑπευθυνότητα καί νά ὑψώνει τό ἀνάστημά του, καί μέ ὁδηγό τήν ἀρχιερατική του συνείδηση νά ἀγωνίζεται, χωρίς σκοπιμότητες καί φοβίες, ἐνάντια σέ κάθε αὐθαιρεσία, πού ἐπιβουλεύεται τή Συνοδικότητα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπειλώντας μέ διχασμό τήν Οἰκουμενική Ὁρθοδοξία.

Χωρίς καμία ἀμφιβολία, ἡ μονομερής ἀπόφαση τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη κ.κ. Βαρθολομαίου νά χορηγήσει καθεστώς «Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας» σέ μία σχισματική δομή ἀμετανοήτων καθηρημένων, ἀναθεματισμένων καί ἀχειροτονήτων ψευδο- κληρικῶν, περιφρονώντας ταυτόχρονα τήν ὑπό τόν Μητροπολίτη Ὀνούφριο Κανονική Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας, δημιουργεῖ σοβαρότατο ἐκκλησιαστικό πρόβλημα, πού ἀπειλεῖ τήν πανορθόδοξη ἐνότητα μέ σχίσμα τεραστίων διαστάσεων.

Ὅλες, λοιπόν, οἱ Ὁρθόδοξες Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες, χωρίς καμία ἔνσταση ἢ ἐπιφύλαξη, γιά 330 καί πλέον χρόνια θέλουν τήν Ἐκκλησία τῆς Οὐκρανίας νά ὑπάγεται ἐκκλησιαστικά στό Πατριαρχεῖο Μόσχας καί ὄχι στό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως.

Πέραν, ὅμως, τούτων, αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος σέ λόγο του πρὸς τόν οὐκρανικό λαό, πού ἀπηύθυνε στίς 26 Ἰουλίου 2008, ἐξέφρασε αὐτή τήν ἴδια ἐκκλησιαστική βεβαιότητα, ὅτι, δηλαδή, ἡ Οὐκρανία ἔχει παραχωρηθεῖ ἀπό τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο καί ὑπάγεται πλέον στήν Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας.

Ἐπιπροσθέτως αὐτῶν, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος στίς δύο ἀπαντητικές ἐπιστολές του πρὸς τὸν Πατριάρχη Μόσχας ἀναγνωρίζει, τόσο τὴν καθαίρεση (1992) ὅσο καὶ τὸν ἀναθεματισμό (1997), πού ἐπέβαλε τὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας στὸν πρῶτον Μητροπολίτη Κιέβου Φιλάρετο.

Ἀναγνωρίζει, δηλαδή, στὸ Πατριαρχεῖο Μόσχας τὰ δύο θεμελιώδη δικαιώματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑπαγωγῆς, τὸ δίκαιο τοῦ «χειροτονεῖν» καὶ τὸ δίκαιο τοῦ «κρίνειν» τοὺς Ἐπισκόπους. Τὰ δύο αὐτὰ θεμελιώδη δικαιώματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑπαγωγῆς τὰ ἀναγνωρίζει καὶ ὁ ἐκ τῶν ὑστέρων ἐναρμονισθεὶς μὲ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, ἀναφορικά μὲ τὸν Τόμο Αὐτοκεφαλίας τῆς Οὐκρανίας, Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Ἱερώνυμος.

Θεωρῶ, ὅτι τὴν πιὸ πειστικὴ ἀπάντηση στὸ ἐρώτημα, ποιὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ χορηγήσει Αὐτοκεφαλία σὲ μία τοπικὴ Ἐκκλησία καὶ μὲ ποιές προϋποθέσεις, τὴ δίνει ὁ ἴδιος ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος. Σύμφωνα μὲ τὴ θέση, πού διατύπωσε σὲ συνέντευξή του, τὸν Ἰανουάριο τοῦ 2001, στὴν ἑλληνικὴ ἐφημερίδα «Νέα Ἑλλάδα»: «Ἡ Αὐτοκεφαλία καὶ ἡ Αὐτονομία χορηγοῦνται ὑπὸ τῆς συνόλου Ἐκκλησίας δι' ἀποφάσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐπειδὴ δέ, διὰ διαφόρους λόγους, δέν εἶναι δυνατὴ ἡ σύγκλησις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς συντονιστὴς πασῶν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, χορηγεῖ τὸ Αὐτοκέφαλον ἢ τὸ Αὐτόνομον ὑπὸ προϋπόθεσιν τῆς ἐγκρίσεως ὑπ' αὐτῶν» (τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν).

Τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως ἔχει, κατὰ τοὺς θεῖους καὶ ἱεροὺς Κανόνες (γ' τῆς Β' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ κη' τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου), τὰ «πρεσβεῖα τιμῆς» μεταξύ ὄλων τῶν Πατριαρχικῶν Θρόνων τῆς Ἀνατολῆς. Μετὰ τὸ μεγάλο σχίσμα τοῦ 1054, τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο τυγχάνει ὁ Πρῶτος Θρόνος στὴ Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ὁρθόδοξη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία καὶ ἔχει τὸ κανονικὸ δικαίωμα τῆς τιμητικῆς Προεδρίας τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν. Εἰδικότερα δέ ὁ ἐκάστοτε Οἰκουμενικός Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὡς «πρῶτος μεταξύ ἴσων» (*primus inter pares*), ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς Προεδρίας σὲ περίπτωσι Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ, ἐπομένως, καὶ τὸ καθῆκον τοῦ συντονισμοῦ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν νομιμοποιεῖται δέ νὰ χορηγήσει Αὐτοκεφαλία ἢ Αὐτονομία σὲ μία ἐκκλησιαστικὴ ἐπαρχία, ἀλλὰ ὑπὸ ὀρισμένες σαφεῖς καὶ αὐστηρὲς προϋποθέσεις, τίς ὁποῖες ἔχει θέσει ἡ ἐκκλησιαστικὴ παράδοσις καὶ εἶναι συνεπεῖς μὲ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησιολογία καὶ τὴν κανονικὴ τάξι. Καὶ οἱ προϋποθέσεις αὐτές εἶναι οἱ ἴδιες μὲ ἐκεῖνες, πού συμφωνήθηκαν ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους ὄλων τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν στίς συνεδριάσεις τῆς Διορθοδόξου Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐτῶν 1993 καὶ 2009, γιὰ τὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο τῆς Κρήτης (2016).

Δυστυχῶς, τὸ κείμενο τῆς συναπόφασις αὐτῆς δέν παρουσιάσθηκε ποτέ στὴν Ἁγία καὶ Μεγάλῃ Σύνοδο στὸ Κολυμπάρι τῆς Κρήτης, λόγω διαφωνίας, ὅπως ἰσχυρίζονται μερικοί, τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, ὡς πρὸς τὸν τρόπο ὑπογραφῆς τοῦ Τόμου Αὐτοκεφαλίας. Ἡ ἴδια, ὅμως, ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας, μὲ ἐπίσημη δήλωσή της, μετὰ τὴ Συνεδρία της, στίς 17 Ὀκτωβρίου 2019, μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι: «Στὴν πραγματικότητα τὸ θέμα τοῦ Αὐτοκεφάλου ἀποσύρθηκε ἀπὸ τὴν Ἡμερήσια Διάταξι τῆς Συνόδου πολὺ ἐνωρίτερα, κατόπιν ἐπιμόνου παρακλήσεως τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου».

Τό πρώτιστο, λοιπόν, πού όφείλει νά κάμει μία Έκκλησία, πού θέλει τήν Αυτόκεφαλία της, εΐναι νά εκφράσει διά τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματός της (κλήρου καί λαοῦ) τήν ἐπιθυμία της γιά Αυτόκεφαλία καί νά ὑποβάλει αὐτή τήν ἐπιθυμία, ὡς αἴτημα, πρὸς τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο πρὸς ἐξέταση.

Ίδιαιτέρως, ὅμως, ὅσον ἀφορᾶ στό θέμα τῆς Οὐκρανίας, πού μᾶς ἀπασχολεῖ σήμερα, ἐπισημαίνουμε τά ἐξῆς: Μόνο ἀπό μία ἐκκλησιαστική δομή τῆς χώρας, πού πληροῖ τοὺς κανονικούς ὄρους, θά μπορούσε ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης νά δεχθεῖ πρὸς ἐξέταση αἴτημα Αυτόκεφαλίας. Ὅπως δέ ὅλοι γνωρίζουμε, ἡ μόνη κανονική ἐκκλησιαστική δομή τῆς Οὐκρανίας εἶναι ἡ ὑπὸ τόν Μητροπολίτη Ὀνούφριο ἀναγνωρισμένη ἀπό ὅλες τίς Ὁρθόδοξες Έκκλησίες, μέχρι πρότινος καί ἀπό τό ἴδιο τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο, Αυτόνομη Έκκλησία τῆς Οὐκρανίας μέ τοὺς 90 Ἐπισκόπους, τίς 12.500 ἐνορίες, τά 250 μοναστήρια, τοὺς 5.000 μοναχοὺς καί μοναχές καί τίς δεκάδες ἑκατομμύρια τῶν πιστῶν, πού ἀποτελοῦν τήν τεράστια πλειοψηφία τοῦ ὀρθοδόξου οὐκρανικοῦ λαοῦ.

Αὐτή, ὅμως, ἡ κανονική, Αυτόνομη Έκκλησία, ἡ ὁποία ἀπό τό 1686 ὑπάγεται στήν ἐκκλησιαστική δικαιοδοσία τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, δέν ζήτησε, ὅπως εἶχε κάθε δικαίωμα, τήν Αυτόκεφαλία ἀπό κανένα. Οὔτε καί ἀποδέχθηκε ποτέ ὁποιαδήποτε χορηγηθεῖσα Αυτόκεφαλία ἀπό ὁποιοδήποτε.

Τήν Αυτόκεφαλία τῆς Οὐκρανικῆς Ὁρθοδόξου Έκκλησίας ἐπεδίωξαν καί ζήτησαν καί ἔλαβαν δύο σχισματικές δομές.

Εἰλικρινά, ἀδυνατεῖ κάποιος νά καταλάβει πῶς ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ἀντίθετα μέ ὅσα προηγουμένως σέ ἀνύποπτο χρόνο διακήρυττε, ἔρχεται σήμερα καί ἀπό μόνος του, χωρὶς τήν προηγούμενη ἔγκριση-συγκατάθεση τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Αυτόκεφάλων Έκκλησιῶν, καί δὴ τῆς Μητρός Έκκλησίας τῆς Ρωσίας, ἀπό τήν ὁποία θά ἀποσπαζόταν ἡ Έκκλησία τῆς Οὐκρανίας, χορηγεῖ τήν Αυτόκεφαλία καί μάλιστα ὄχι στήν κανονική ὑπὸ τόν Μητροπολίτη Ὀνούφριο Έκκλησία τῆς Οὐκρανίας, ἀλλά στίς δύο σχισματικές ὁμάδες, τοῦ καθαιρεθέντος Φιλαρέτου καί τοῦ μὴ ἔχοντος Ἀποστολική Διαδοχή ἀχειροτόνητου Μακαρίου;

Ὅπως ἦταν ἀναμενόμενο, αὐτή ἡ κακοποίηση τοῦ ἱεροῦ θεσμοῦ τοῦ Αυτόκεφάλου, πού ἔγινε στήν περίπτωση τῆς Οὐκρανίας, ὄχι μόνο δέν ὀδήγησε στήν ποθούμενη ἐκκλησιαστική εἰρήνευση καί ἐνότητα, ἀλλά, ἀντιθέτως, ἐπέφερε ἀκόμα μεγαλύτερη ἀναταραχή καί διαίρεση στή ζωή τοῦ τόσο σκληρά δοκιμαζόμενου οὐκρανικοῦ λαοῦ καί δημιούργησε βαθιά κρίση, τόσο στήν Οὐκρανική Ὁρθόδοξη Έκκλησία, ὅσο καί στήν Οἰκουμενική Ὁρθοδοξία.

Ἔτσι,

α. ή χορήγηση τής Αυτόκεφαλίας δέν αίτήθηκε από τήν Πανορθόδοξω αναγνωρισμένη υπό τόν Μητροπολίτη Όνούφριο Έκκλησία τής Ούκρανίας, αλλά από δύο πολύ μικρότερες σχισματικές ομάδες,

β. περιφρονήθηκε τελείως καί δέν λήφθηκε καθόλου υπόψη ό ρόλος τής Μητέρας Έκκλησίας, πού εΐναι ή Όρθόδοξη Έκκλησία τής Ρωσίας, καί

γ. ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαΐος προχώρησε στή χορήγηση τής Αυτόκεφαλίας, χωρίς καμία έπαφή καί διαβούλευση μέ τούς Προκαθημένους τών άλλων Όρθοδόξων Αυτόκεφάλων Έκκλησιών.

Ένα άλλο ζήτημα, πού δέν πρέπει νά παραλείψουμε νά διευκρινίσουμε, εΐναι τό θέμα τής διακοπής τής Εύχαριστιακής Κοινωνίας μεταξύ δύο Όρθοδόξων τοπικών Έκκλησιών.

Κατηγορείται, από μερικούς, τό Όρθόδοξο Πατριαρχείο Μόσχας, ότι πρόχειρα καί βεβιασμένα καί έκκλησιολογικώς άνεπίτρεπτα διέκοψε τήν Εύχαριστιακή Κοινωνία μέ τό Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως καί, άργότερα, καί μέ τίς συνταχθεισες μέ αυτό Έκκλησίες τής Ελλάδος καί τής Άλεξανδρείας ή, τουλάχιστον, μέ όσους έκ τών Έπισκόπων αυτών δέχθηκαν καί συλλειτούργησαν μέ κληρικούς τών σχισματικών ομάδων τής Ούκρανικής Έκκλησίας.

Οι όψιμοι αυτοί κατηγοροι του Όρθοδόξου Πατριαρχείου Μόσχας ξεχνούν ή θέλουν νά ξεχνούν, ότι ό πρώτος διδάξας στό θέμα αυτό εΐναι αυτός ό ίδιος ό Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαΐος. Ποτέ δέν πρέπει νά λησμονούμε τήν πομπώδη εκείνη τελετή (τήν παγκοσμίως μεταδιδόμενη τηλεοπτικώς) στό Φανάρι μέ τή συμμετοχή, πέραν του Οικουμενικού Πατριάρχη, καί πλειάδος άλλων Μητροπολιτών του Οικουμενικού Θρόνου, μέ τήν όποία έπεβλήθηκε στον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Αθηνών Χριστόδουλο ή ποινή τής άκοινωνσίας. Καί τουτο, γιατί τόλμησε ό μακαριστός Αρχιεπίσκοπος καί συγκάλεσε τήν Ιεραρχία τής Έλλαδικής Έκκλησίας, ή όποία εξέλεξε, χωρίς τήν πατριαρχική διαγνώμη, τρεις νέους Μητροπολίτες στις έπαρχίες τών λεγομένων «Νέων Χωρών».

Τό Όρθόδοξο Πατριαρχείο Μόσχας διέκοψε τήν Εύχαριστιακή Κοινωνία μέ τό Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, λόγω τής παραβάσεως τών ιερών Κανόνων, όπως αποδείξαμε πιο πάνω, μέ τίς μονόπλευρες έπεμβάσεις του Οικουμενικού Πατριάρχη στην Έκκλησία τής Ούκρανίας, πού δέν αποτελεί δικό του κανονικό έδαφος, μέ άποκορύφωμα τήν άντικανονική παραχώρηση Τόμου Αυτόκεφαλίας στις σχισματικές δομές τής χώρας αυτής.

Ἡ ἀπόφαση, ἐπομένως, τοῦ Ὁρθοδόξου Πατριαρχείου Μόσχας νά διακόψει τήν Εὐχαριστιακή Κοινωνία μέ τίς τρεῖς Ἐκκλησίες Κωνσταντινουπόλεως, Ἀλεξανδρείας καί Ἑλλάδας εἶναι ὀρθή καί δικαιολογημένη, γιατί εἶναι ἱεροκανονικά τεκμηριωμένη καί σύμφωνη μέ τή διαχρονική ἐκκλησιαστική Πράξη.

Τό πλέον ἀνησυχητικό, σέ ὅσα λαμβάνουν χώραν γύρω ἀπό τό Οὐκρανικό Ἐκκλησιαστικό Ζήτημα, εἶναι ἡ διαπίστωση, ὅτι ἐξελίσσεται σέ μείζον ἐκκλησιολογικό πρόβλημα, ἀφοῦ οἱ φιλοδοξίες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχη ἐπεκτείνονται πλέον σέ ὅλη τήν Ἐκκλησία, γιατί ἐγείρει ἀξιώσεις παρεμβάσεως στά ἐσωτερικά ὄλων τῶν κατά τόπους Ὁρθοδόξων Πατριαρχείων καί Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

Δυστυχῶς, αὐτή ἡ καινοφανής θεωρία, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι ἡ Κεφαλή ὄλων τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑποστηρίζουν καί συνδουλιζοῦν καί ἐπίλεκτοι συνεργάτες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου.

Ἱστορικά καί ἱεροκανονικά ἡ ἀπάντηση γιά τήν ἀρχηγία τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι μία καί ἀδιαμφισβήτητη. Κατά τή διάρκεια τῆς δισχιλιετοῦς ἱστορίας της, ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία σέ κανένα ἀπό τούς Ἐπισκόπους της δέν ἀπένειμε τόν τίτλο καί τίς ἀρμοδιότητες τῆς Κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι, ἐπομένως, ἡλίου φαινότερον, μέ τεκμηρίωση, ἱστορική, ἱεροκανονική, δογματική, Ἀγιογραφική καί Πατερική, ὅτι οὐδεῖς ἀπό τούς Προκαθημένους, Πατριάρχες ἢ Προέδρους Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, μπορεῖ νά ἀντικαταστήσει τή μόνη διαχρονική Κεφαλή τῆς Ἐκκλησίας, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

Ἡ Ἐκκλησία στή συνοδικότητα καί καθολικότητά της δέν ἔχει ἄλλη Κεφαλή ἐκτός ἀπό τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Οἱ Οἰκουμενικές Σύνοδοι εἶναι ἐκεῖνες, πού ἀσκοῦν τήν ἀνώτατη κανονική ἐξουσία μέσα στήν Ἐκκλησία καί ὄχι ὁ ὁποιοσδήποτε Προκαθημένος Ὁρθοδόξου τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς ἀλάθητος καί ὑπέρτατος θεσμός τῆς Ἐκκλησίας ἔχει ἀνέκαθεν πιστευθεῖ καί ἐκκλησιολογικῶς ἐρμηνευθεῖ ἀπό τήν Ἐκκλησία ἡ Οἰκουμενική Σύνοδος.

Ἡ ἀρχαία καί ἀδιαίρετη Ἐκκλησία, ἔχουσα βαθύτατη τή συναίσθηση, ὅτι ἀποτελεῖ τό μυστικό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὅτι, δηλαδή, εἶναι ἐνιαῖος καί ἀδιαίρετος, θεῖος καί ἀνθρώπινος, ὁρατός καί ἀόρατος ὀργανισμός, μέ μοναδική κεφαλή τόν θεῖο ἰδρυτή της, τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, θεμελίωσε τήν ὅλη ὀργάνωσή της πάνω στή βασική αὐτή ἀρχή. Ἔτσι, ἡ ἀρχαία Ἐκκλησία βρῆκε τή μορφή τοῦ πολιτεύματός της ὄχι στό μοναρχικό, ἀπολυταρχικό σύστημα, ἀλλά στό Συνοδικό καί Συλλογικό

Σύστημα, καί μάλιστα στήν Οίκουμνική Σύνοδο.

Διά τοῦ τρόπου δέ αὐτοῦ ἐξήρητο ὁ κατ' ἐξοχήν πνευματικός καί ὑπερκόσμιος τῆς Ἐκκλησίας χαρακτήρ καί διεκρατεῖτο ζῶσα ἡ πεποιθήσις τῶν πιστῶν, ὅτι ὁ ἀληθής καί μόνος πράγματι κυβερνῶν τήν Ἐκκλησίαν εἶναι αὐτός ὁ Κύριος, τῆς ἱεραρχίας ἀποτελούσης ἀπλῶς τό ὄργανον, δι' οὗ ἀύθεντικῶς ἐπιτυγχάνεται ἡ τῆς Ἐκκλησίας διακυβέρνησις».

Ἐν κατακλείδι, τονίζουμε τά ἀκόλουθα: Κατά τή θεμελιώδη περίοδο τῆς μίας καί ἀδιαίρετης Ἐκκλησίας ὁ παπικός θεσμός, ὡς ὑπέρτατη ἀρχή τῆς Οίκουμνικῆς Ἐκκλησίας καί πηγή κάθε ἐξουσίας, ἦταν ἄγνωστος. Ἡ μία καί ἀδιαίρετη, πρὶν ἀπό τό μεγάλο σχίσμα, Ἐκκλησία εἶχε ὡς ἀνώτατο συλλογικό ὄργανο τήν Οίκουμνική Σύνοδο. Τό Συνοδικό αὐτό Σύστημα Διοικήσεως παρέλαβε καί συνέχισε ἡ Ὁρθόδοξη Καθολική Ἐκκλησία. Ἔτσι, τό Πολίτευμα τῆς Ὁρθόδοξης Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καί ὅλων τῶν ἐπί μέρους Αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, εἶναι σήμερα Συνοδικό καί Ἱεραρχικό. Ὁ χαρακτηρισμός αὐτός τοῦ Πολιτεύματος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶναι ἀπόλυτα δικαιολογημένος καί κατοχυρωμένος ἀπό τήν Ἁγία Γραφή, ἀλλά καί θεσμοθετημένος καί νομοθετημένος καί ἀπό τούς θείους καί ἱερούς Κανόνες, καί τήν Πράξη τῆς Ἐκκλησίας. Γι' αὐτό καί κάθε προσπάθεια ἀνατροπῆς τοῦ ἀποστολοπαράδοτου αὐτοῦ Συνοδικοῦ καί Ἱεραρχικοῦ Συστήματος πρέπει νά ἀποφεύγεται, γιατί ἡ ὀργάνωση τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας εἶναι θεμελιωμένη στή Συνοδικότητα καί ὄχι πάνω στόν ἀπολυτοποιημένο, μοναρχικό καί συγκεντρωτικό Πρῶτο. Το Συνοδικό καί Ἱεραρχικό Σύστημα Διοικήσεως τῆς Ὁρθόδοξης Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρέπει νά διαφυλάσσεται «ὡς κόρη ὀφθαλμοῦ», ἐάν θέλουμε τήν ἐνότητα καί τήν εἰρήνευση τῆς Ἐκκλησίας, τόσο σέ τοπικό, ὅσο καί σέ οἰκουμνικό ἐπίπεδο.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/88052/>